

LATVIJAS REPUBLIKAS EKONOMIKAS MINISTRIJA
PATĒRĒTĀJU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS CENTRS

K.Valdemāra ielā 157, Rīgā, LV – 1013 • tālr. (+371) 67388624 • fākss (+371) 67388634 • e-pasts: ptac@ptac.gov.lv

SIA „DIRECT OFFICE”
Reģ. Nr. 000365216,
Purvciema ielā 20-8,
Rīgā, LV-1035

LĒMUMS
par reklāmu
Rīgā

2007.gada 20. jūlijā

Nr. 14-r

2007.gada 8.martā Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (turpmāk tekstā – PTAC), pamatojoties uz Reklāmas likuma 14.panta pirmo daļu, pēc savas iniciatīvas uzsāka 2007.gada 23.februāra žurnālā „Marta” Nr. 8 (128) 9.lpp. izplatītās reklāmas ar saukli „Strauji palieliniet savas krūtis” atbilstības normatīvo aktu prasībām izvērtēšanu.

2007.gada 8.martā PTAC nosūtīja SIA „IZDEVNIECĪBA RĪGAS VIĻŅI” žurnāla „Marta” redakcijai vēstuli Nr. 21-06/1910, kurā, pamatojoties uz Reklāmas likuma 15.panta pirmo daļu, pieprasīja līdz 2007.gada 14.martam sniegt informāciju par 2007.gada 23.februāra žurnālā „Marta” Nr. 8 (128) 9.lpp. izplatītās reklāmas ar saukli „Strauji palieliniet savas krūtis” devēju.

2007.gada 14.martā PTAC saņemta SIA „IZDEVNIECĪBA RĪGAS VIĻŅI” 2007.gada 12.marta vēstule Nr. 01-52, kurā tiek sniegta informācija, ka 2007.gada 23.februāra žurnālā „Marta” Nr. 8 (128) 9.lpp. izplatītās reklāmas ar saukli „Strauji palieliniet savas krūtis” pasūtītājs ir Reklāmas aģentūra „Mediapool Latvia”.

2007.gada 15.martā PTAC nosūtīja SIA „MEDIAPPOOL LATVIA” vēstuli Nr. 21-07/2070, kurā, pamatojoties uz Reklāmas likuma 15.panta pirmo daļu, pieprasīja līdz 2007.gada 22.martam sniegt informāciju par 2007.gada 23.februāra žurnālā „Marta” Nr. 8 (128) 9.lpp. izplatītās reklāmas ar saukli „Strauji palieliniet savas krūtis” devēju, kā arī iesniegt dokumenta, kas apliecina pušu (reklāmas devējs, mediju aģentūra) saistības par minētās reklāmas izvietošanu, kopiju.

2007.gada 22.martā PTAC saņemta SIA „MEDIAPPOOL LATVIA” 2007.gada 22.marta vēstule Nr. 22/03/07 ar pielikumu, kurā SIA „MEDIAPPOOL LATVIA” apliecina, ka 2007.gada 23.februāra žurnālā „Marta” Nr. 8 (128) 9.lpp. izplatītās reklāmas ar saukli „Strauji palieliniet savas krūtis” devējs ir SIA „DIRECT OFFICE”.

2007.gada 28.martā PTAC nosūtīja Latvijas Republikas Veselības ministrijai vēstuli Nr. 21-06/2486, kurā PTAC izteica lūgumu sniegt Veselības ministrijas speciālistu atzinumu, vai 2007.gada 23.februāra žurnālā „Marta” Nr. 8 izplatītajā reklāmā ar saukli „Strauji palieliniet savas krūtis” minētā produkta atrašanās Latvijas tirgū ir likumīga un vai tas neapdraud sabiedrības veselību.

2007.gada 14.aprīlī PTAC saņemta Latvijas Republikas Veselības ministrijas (turpmāk tekstā – Veselības ministrija) 2007.gada 11.aprīļa vēstule Nr. V-01-18.01-14/634, kurā Veselības ministrija informē, ka ir izteikts lūgums Veselības statistikas un medicīnas tehnoloģiju valsts aģentūrai, Zāļu valsts aģentūrai un Pārtikas un veterinārajam dienestam sniegt viedokli, kā būtu klasificējams žurnālā „Marta” Nr. 8 reklamētais produkts „MaxiBust” un vai minētais produkts ir reģistrēts kādā no iepriekš minētajām iestādēm. Veselības ministrija informē, ka atbildi par minētā produkta atrašanos Latvijas tirgū likumību un tā iespējamību apdraudēt sabiedrības veselību sniegs pēc viedokļu saņemšanas no iepriekš minētajām iestādēm.

2007.gada 14.maijā PTAC saņemta Latvijas Republikas Pārtikas un Veterinārā dienesta 2007.gada 9.maija vēstule Nr. 21-1-13/809, kurā tiek norādīts tālāk minētais:

Reklāmā minētais preparāts „MaxiBust” ir klasificējams kā uztura bagātinātājs, kurš saskaņā ar Ministru kabineta 2005.gada 20.septembra noteikumiem Nr.725 „Noteikumi par obligātajām nekaitīguma un marķējuma prasībām uztura bagātinātājiem un uztura bagātinātāju reģistrācijas kārtību” (turpmāk – Noteikumi Nr.725) ir reģistrējams Pārtikas un Veterinārā dienesta Pārtikas centrā. Uztura bagātinātāja ieviešana un izplatīšana Latvijā uzsākama pēc tā reģistrācijas. Uztura bagātinātāju pārdošana, izplatīšana, t.sk. arī reklamēšana nav pieļaujama līdz to reģistrācijai normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Reklāmā minētajam produktam „MaxiBust” piedēvētās īpašības strauji palielināt krūšu lielumu īsā laikā neatbilst īstenībai.

2007.gada 16.maijā PTAC nosūtīja SIA „DIRECT OFFICE” vēstuli Nr. 21-06/3872, kurā, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 62.panta pirmo daļu, izteica SIA „DIRECT OFFICE” aicinājumu rakstveidā līdz 2007.gada 1.jūnijam izteikt viedokli un argumentus administratīvajā lietā, kā arī, pamatojoties uz Reklāmas likuma 15.panta pirmo daļu, pieprasīja rakstveidā līdz 2007.gada 1.jūnijam sniegt ticamu informāciju par reklāmas izplatīšanas vietām, laiku un apjomu.

2007.gada 23.maijā PTAC sastādīja aktu Nr. 119, kurā tika fiksēts, ka iepriekš minētā reklāma ir publicēta žurnāla „Kas Jauns” 2007.gada 23.maija numurā.

2007.gada 4.jūnijā PTAC saņemta SIA „DIRECT OFFICE” 2007.gada 30.maija vēstule, kurā izteikts lūgums pagarināt procesuālo termiņu paskaidrojumu iesniegšanai līdz 2007.gada 1.jūlijam.

2007.gada 5.jūnijā PTAC nosūtīja SIA „DIRECT OFFICE” vēstuli Nr. 21-06/4408, kurā, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 47.pantu, apmierināja SIA „DIRECT OFFICE” pieteikto lūgumu par procesuālā termiņa pagarināšanu. Procesuālais termiņš viedokļa izteikšanai, pierādījumu noformēšanai un iesniegšanai tika pagarināts līdz 2007.gada 1.jūlijam.

2007.gada 11.jūnijā PTAC saņemta Veselības ministrijas 2007.gada 7.jūnija vēstule Nr. V-01-18.01-14/959. Savā vēstulē Veselības ministrija, atbildot uz PTAC 2007.gada 28.marta vēstuli Nr. 21-06/2486, norāda tālāk minēto:

Saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem Veselības ministrija konstatēja, ka minētais produkts varētu tikt klasificēts kā uztura bagātinātājs, veselību veicinoša prece, medicīnas ierīce vai zāles. Ņemot vērā plašo jautājumu loku, kuru

varētu skart reklāmā publicētais produkts, Veselības ministrija lūdza Zāļu valsts aģentūras, Pārtikas un veterinārā dienesta un Veselības statistikas un medicīnas tehnoloģiju valsts aģentūras viedokli.

Farmācijas likuma 1.panta 17.punkts nosaka, ka zāles ir jebkura viela vai vielu salikums, kas uzrāda īpašības, kuras vajadzīgas, lai ārstētu cilvēku un dzīvnieku slimības vai veiktu šo slimību profilaksi, kā arī jebkura viela vai vielu salikums, ko var izmantot vai ievadīt cilvēkiem vai dzīvniekiem vai nu ar mērķi atjaunot, uzlabot vai pārveidot fizioloģiskās funkcijas, izraisot farmakoloģisku, imunoloģisku vai metabolisku iedarbību, vai noteikt medicīnisko diagnozi.

Lai gan reklāmā minētais produkts „MaxiBust” nav reģistrēts kā zāles (saskaņā ar Zāļu valsts aģentūras sniegto informāciju), nevaram viennozīmīgi apgalvot, ka tas nav uzskatāms par zālēm. Norādīts, ka šis produkts satur četrus spēcīgas iedarbības augu ekstraktus. Tā kā nav norādīts, kādu augu ekstrakti iekļauti produkta sastāvā un kādas sastāvdaļas tajā atrodamas papildus šo augu ekstraktiem, iespējams, ka kādā no produkta sastāvā esošajām vielām vai šīs vielas daudzums produktā atbilst tam, lai šo produktu varētu uzskatīt par zālēm un pieprasīt tā reģistrāciju normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Informējam, ka Zāļu valsts aģentūra 2007.gada 4.aprīlī saņēma Pārtikas un veterinārā dienesta Pārtikas centra 2007.gada 2.aprīļa vēstuli ar lūgumu sniegt atzinumu, vai produkts „MaxiBust” nav reģistrējams kā zāles.

Arī gadījumā, ja minētais produkts nav zāles, Veselības ministrija uzskata, ka pirms šī preparāta lietošanas uzsākšanas klientiem ir tiesības uzzināt, cik ilgstoša ir preparāta iedarbība un kādas izskatīsies mākslīgi palielinātās krūtis, piemēram, pēc desmit gadiem. Tāpat Veselības ministrija uzskata, ka pirms produkta pasūtīšanas klientam ir tiesības uzzināt gan tā sastāvu, kā arī ražotāju (vai vismaz izplatītāju).

Mēģinot atrast internetā informāciju par „MaxiBust”, Veselības ministrija ir konstatējusi, ka ar šādu nosaukumu atrodamas, piemēram, firmas *Wonderform* kapsulas (ar trigonellīnu) un krēms (ar hidroksililānu), kā arī firmas L44 kapsulas un želeja (informācija par sastāvu uz iepakojuma nav norādīta). Firmas *Wonderform* produkta iepakojums atšķiras no reklāmā ievietotajā fotoattēlā redzamā, bez tam atšķiras arī nosaukumi, jo reklāmā redzams nosaukums „Maxi Buste”, par kuru, savukārt, informācija internetā vispār nav atrodama.

Veselības statistikas un medicīnas tehnoloģiju valsts aģentūras vēstulē norādīts, ka ir nepieciešams izvērtēt vai šis produkts būtu jāreģistrē kā medicīnas tehnoloģija. Minētais apgalvojums ir pamatojams ar tā iedarbību, proti, ja minētais produkts īsā laika posmā rada tik izteiktas anatomiskas izmaiņas cilvēka ķermenī, tad to iespējams vajadzētu vērtēt kā neregistrētu medicīnas tehnoloģiju vai nelikumīgu ārstniecības praktizēšanu.

No reklāmā pieejamās informācijas nav iespējams izdarīt secinājumus par produkta piederību kādai no iepriekš uzskaitītajām preču kategorijām. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, Veselības ministrija uzskata, ka reklāmā minētā produkta atrašanās tirgū, neregistrējot to normatīvajos aktos noteiktā kārtībā (nedz kā medicīnas tehnoloģija, nedz zāles vai uztura bagātinātājs), jau pati par sevi ir nelikumīga darbība, kas var apdraudēt sabiedrības veselību.

2007.gada 2.jūlijā PTAC saņemta SIA „DIRECT OFFICE” 2007.gada 28.jūnija vēstule Nr. P/1/3, kurā tiek norādīts tālāk minētais:

Ar mērķi veikt statistisko apskati un izpētīt iedzīvotāju vajadzības ražotāju pakalpojumos un produktos SIA „DIRECT OFFICE” publicēja šo informāciju. Šī tirgus izpēte ir nepieciešama, lai ražotājs, pamatojoties uz ieinteresēto personu

individuālajiem datiem, izveidotu kursu un rekomendācijas, kas saistīti ar šī produkta lietošanu Latvijas Republikā.

Pats produkts ir ražots Francijā un ražotājs veic tā tiešo izplatīšanu un SIA „DIRECT OFFICE” veic informatīvu atbalstu.

Minētais produkts ir reģistrēts Francijā (Eiropas Savienības dalībvalsts) kā uztura bagātinātājs un tam ir brīvs apgrozījums Eiropas Savienības dalībvalstīs (Francija, Vācija, Itālija, Lielbritānija, Spānija utt.).

Sakarā ar to, ka šis produkts Latvijas Republikas teritorijā saskaņā ar 2007.gada 8.jūnija Zāļu valsts aģentūras atbildi Nr. 1-3.5/522 ir reģistrējams kā zāles, Francijas ražotājs–izplatītājs pārskata šī produkta ražošanas un realizācijas plānu LR iedzīvotājiem.

Izvērtējot kopumā visus administratīvās lietas materiālus, PTAC norāda tālāk minēto:

Reklāmas likuma 1.pants nosaka, ka *„Reklāma ir ar saimniecisko vai profesionālo darbību saistīts jebkuras formas vai jebkura veida paziņojums vai pasākums, kura nolūks ir veicināt preču vai pakalpojumu (arī nekustamā īpašuma, tiesību un saistību) popularitāti vai pieprasījumu pēc tiem”.*

2007.gada 23.februāra žurnālā „Marta” Nr. 8 (128) 9.lpp. un 2007.gada 23.maija žurnālā „Kas Jauns” ir publicēta reklāma ar saukli „Strauji palieliniet savas krūtis!”. Iepriekš minētajā reklāmā ir norādīta šāda informācija: „Atklājiet, kādā veidā jaunais revolucionārais preparāts, kas satur četru spēcīgas iedarbības augu ekstraktus, pilnībā pārvērtīs jūsu krūtis (palielinās apjomu, izmēru un tvirtumu)”. Reklāmā cita starpā ir sniegts apraksts par reklamējamo produktu, kā arī apraksts par reklāmā minētā produkta pasūtīšanas iespējām.

Iepriekš minētais paziņojums (turpmāk tekstā – Reklāma) atbilst visām reklāmas pazīmēm Reklāmas likuma 1.panta izpratnē, jo ietver sevī paziņojumu, adresētu sabiedrībai, par saimniecisko darbību – produkta „MaxiBust” tirdzniecību, kas veicina tās popularitāti un/vai pieprasījumu pēc tās.

Reklāmas likuma 3.panta pirmā daļa nosaka, ka *„Reklāmai jābūt likumīgai, patiesai un objektīvai, tā veidojama saskaņā ar godprātīgu reklāmas praksi. Reklāma nedrīkst mazināt sabiedrības uzticēšanos reklāmai, un tai jāatbilst godīgas konkurences principiem”.*

Reklāmas likuma 8.panta otrā daļa nosaka, ka *„Maldinoša reklāma ir tāda reklāma, kura jebkādā veidā, ieskaitot tās pasniegšanas veidu, tieši vai netieši maldina vai varētu maldināt un kura sava maldinošā rakstura dēļ varētu ietekmēt personas ekonomisko rīcību vai kura kaitē vai varētu kaitēt konkurentam”.*

Administratīvās lietas izskatīšanas gaitā PTAC, pamatojoties uz Reklāmas likuma 13.panta otro daļu, vērsās Veselības ministrijā ar lūgumu sniegt atzinumu par Reklāmā minētā produkta atrašanos Latvijas tirgū likumību. No Pārtikas un veterinārā dienesta un Veselības ministrijas saņemtajiem atzinumiem izriet, ka Reklāmā minētais produkts ir klasificējams kā uztura bagātinātājs, kurš nav saskaņā ar normatīvajiem aktiem reģistrēts Pārtikas un veterinārajā dienestā, kā arī Reklāmā minētajam produktam tiek piedēvētas īpašības, kuras tam nepiemīt.

No Pārtikas un veterinārā dienesta sniegtā atzinuma izriet, ka, interpretējot Pārtikas aprites uzraudzības likuma 4.panta otro daļu un Noteikumu 725 8.punktu, ir secināms, ka Reklāmā minētā produkta „MaxiBust” izplatīšana, t.sk. reklamēšana, ir pieļaujama tikai pēc tā reģistrācijas Pārtikas un Veterinārā dienesta Pārtikas centrā.

Ņemot vērā Pārtikas un Veterinārā dienesta atzinumā minēto, PTAC secina, ka Reklāmā minētajam produktam „MaxiBust” nepiemīt tam piedēvētā īpašība strauji palielināt krūtis, kā rezultātā var tikt ietekmēta daudzu sieviešu ekonomiskā rīcība.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Reklāma neatbilst Reklāmas likuma 3.panta pirmajā daļā izvirzītajai likumīguma prasībai, kā arī Reklāma ir uzskatāma par maldinošu Reklāmas likuma 8.panta otrās daļas izpratnē.

Reklāmas likuma 8.panta pirmā daļas nosaka, ka *„Maldinoša reklāma ir aizliegta”*.

Reklāmas likuma 10.panta pirmā daļa nosaka, ka *„Reklāmas devējs ir persona, kura nolūkā gūt komerciālu labumu pati izgatavo un izplata reklāmu vai kuras uzdevumā un interesēs cita persona izgatavo un izplata reklāmu”*.

SIA „DIRECT OFFICE” atbilst reklāmas devēja statusam Reklāmas likuma 10.panta pirmās daļas izpratnē, jo, izplatot Reklāmu, tiek veicināts SIA „DIRECT OFFICE” komerciālais labums.

Reklāmas likuma 10.panta otrā daļa nosaka, ka *„Reklāmas devējs ir atbildīgs par reklāmas saturu”*.

Ņemot vērā iepriekš minēto, SIA „DIRECT OFFICE” atbild par Reklāmas saturu.

Reklāmas likuma 10.panta trešā daļa nosaka, ka *„Reklāmas devējs ir tiesīgs izgatavot, pasūtīt, izplatīt vai nodot izplatīšanai tikai tādu reklāmu, kas nav pretrunā ar šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem”*.

Ņemot vērā iepriekš minēto, SIA „DIRECT OFFICE” nebija tiesīgs izgatavot, pasūtīt, izplatīt vai nodot izplatīšanai normatīvo aktu prasībām neatbilstošu Reklāmu.

Administratīvā procesa likuma 1.panta trešā daļa nosaka, ka *„Administratīvais akts ir uz āru vērsts tiesību akts, ko iestāde izdod publisko tiesību jomā attiecībā uz individuāli noteiktu personu vai personām, nodibinot, grozot, konstatējot vai izbeidzot konkrētas tiesiskās attiecības vai konstatējot faktisko situāciju”*.

Administratīvā procesa likuma 65.panta trešā daļa nosaka: *„Ja piemērojamā tiesību normā noteikts, ka administratīvais akts izdodams, bet nav noteikts tā konkrētais saturs (satura izvēles administratīvais akts), iestāde izdod šo aktu, ievērojot piemērojamā tiesību normā noteiktos ietvarus, un šajos ietvaros, pamatodamās uz lietderības apsvērumiem, nosaka administratīvā akta saturu”*.

Reklāmas likuma 14.panta trešā daļa nosaka: *„Ja uzraudzības iestāde, izvērtējot reklāmu, konstatē, ka reklāma neatbilst normatīvo aktu prasībām, tā pieņem vismaz vienu no šā likuma 15.panta ceturtajā daļā minētajiem lēmumiem”*.

Izvērtējot lietderības apsvērumus, PTAC secina, ka SIA „DIRECT OFFICE” ir lietderīgi uzlikt Reklāmas likuma 15.panta ceturtais daļas 4.punktā noteikto tiesisko pienākumu, pieprasot atsaukt Reklāmu.

Izvērtējot iepriekš minētā administratīvā akta satura lietderīgumu, PTAC ņem vērā tālāk minēto:

Reklāmas likuma 2.panta otrajā punktā ir deklarēts, ka viens no Reklāmas likuma mērķiem ir *„aizsargāt personu, kā arī kopumā visas sabiedrības intereses reklāmas jomā”*.

Ņemot vērā minēto, kā arī to, ka personai atsevišķi un sabiedrībai kopumā neatkarīgi no savas gribas drukātajos preses izdevumos tiek sniegta iespēja iepazīties ar nelikumīgu un maldinošu Reklāmu, kura sava maldinošā rakstura dēļ ietekmē vai var ietekmēt personas ekonomisko rīcību iegādāties tās izvēlēto preci, SIA „DIRECT OFFICE” iepriekš minētā Reklāma ir jāatsauc. Atsaucot izplatīto Reklāmu, tiks

sasniegts leģitīms mērķis, kura rezultātā persona atsevišķi un sabiedrība kopumā uzzinās, ka minētā Reklāma ir nelikumīga un maldinoša.

PTAC, pamatojoties uz Reklāmas likuma 1.pantu, 2.pantu, 8.pantu, 12.panta pirmo un otro daļu, 14.panta trešo daļu, 15.panta ceturtais daļas 4.punktu, Administratīvā procesa likuma 1., 4., 5., 8., 12., 13. 17.panta pirmās daļas ceturto punktu., 65.panta trešo daļu, 66.panta pirmo daļu un 67.panta otro daļu,

nolēma:

1. atzīt 2007.gada 23.februāra žurnālā „Marta” Nr. 8 (128) 9.lpp. un 2007.gada 23.maija žurnālā „Kas Jauns” publicēto reklāmu ar saukli „Strauji palieliniet savas krūtis!” par neatbilstošu normatīvo aktu prasībām;

2. uzlikt SIA „DIRECT OFFICE”, Reģ. Nr. 000365216, juridiskā adrese Rīgā, Purvciema ielā 20-8, tiesisku pienākumu atsaukt 2007.gada 23.februāra žurnālā „Marta” Nr. 8 (128) 9.lpp. un 2007.gada 23.maija žurnālā „Kas Jauns” publicēto reklāmu ar saukli „Strauji palieliniet savas krūtis!” tālāk norādītajā veidā:

Atsaukt 2007.gada 23.februāra žurnālā „Marta” Nr. 8 (128) 9.lpp. un 2007.gada 23.maija žurnālā „Kas Jauns” publicēto reklāmu ar saukli „Strauji palieliniet savas krūtis!” tajos pašos preses izdevumos latviešu valodā, iekļaujot atsaukumā tekstu:

„Pamatojoties uz Patērētāju tiesību aizsardzības centra 2007.gada 20.jūlija Lēmumu par reklāmu Nr.14-r, SIA „DIRECT OFFICE”, reģ. Nr. 000365216, juridiskā adrese Rīgā, Purvciema ielā 20-8, atsauc 2007.gada 23.februāra žurnālā „Marta” Nr. 8 (128) 9.lpp. un 2007.gada 23.maija žurnālā „Kas Jauns” publicēto produkta „MaxiBust” nelikumīgo un maldinošo reklāmu „Strauji palieliniet savas krūtis!”.

Pamatojoties uz Reklāmas likuma 16.panta otro daļu, PTAC norāda, ka SIA „DIRECT OFFICE”, Reģ. Nr. 000365216, juridiskā adrese Rīgā, Purvciema ielā 20-8, ir atbildīgā persona par reklāmas atsaukuma izplatīšanu, atsaukuma saturu, kā arī par veidu, kādā Reklāmas atsaukums izplatāms.

Saskaņā ar Reklāmas likuma 17.panta otro daļu šo lēmumu administratīvā akta adresāts var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā Rīgā, Antonijas ielā 6 viena mēneša laikā no dienas, kad lēmums stāties spēkā. Lēmuma pārsūdzēšana neaptur lēmuma izpildi. Saskaņā ar Reklāmas likuma 17.panta pirmo daļu, uzraudzības iestādes lēmums ir spēkā no tā paziņošanas brīža.

Direktore

(paraksts)

B.Vītoliņa

(...)